

Τετάρτη, Νηστεία.

Τη Δευτέρα 3 Μαρτίου 2014

(Καθαρά Δευτέρα) αρχίζει η Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Όσο αφορά το θέμα της νηστείας σας υπενθυμίζουμε ότι:

1. Την Τετάρτη (12 Φεβρουαρίου 2014) και την Παρασκευή (14 Φεβρουαρίου 2014) γίνεται κατάλυση σε όλα, συμπεριλαμβανομένου του κρέατος. Διότι η νηστεία δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσο για την απόκτηση των αρετών.
2. Την Τετάρτη και την Παρασκευή (19 και 21 Φεβρουαρίου 2014) γίνεται απόλυτη νηστεία, δηλαδή ούτε οίνος, ούτε έλαιο. Με τις δύο αυτές ημέρες συμπληρώνονται οι 50 ημέρες νηστείας, από την καθαρή Δευτέρα έως το Μεγάλο Σάββατο.

3. Καθόλη τη διάρκεια της εβδομάδας, μετά την Κυριακή της Απόκρεω, γίνεται κατάλυση σε όλα εκτός από το κρέας.

4. Κατά την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή, που αρχίζει τη Δευτέρα, 3 Φεβρουαρίου 2014, οίνος και έλαιο καταλύονται μόνο Σάββατο και Κυριακή.

ΤΡΙΩΔΙΟ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

Την Κυριακή αυτή διαβάζεται ή ομώνυμη παραβολή, στην οποία διακρίνουμε τα αποτελέσματα της υπερήφανης προσευχής του «δικαίου» Φαρισαίου πού τελικά δεν εισακούστηκε και της ταπεινής προσευχής του αμαρτωλού Τελώνου, του οποίου (ή προσευχή) ανέβη στον ουρανό ως θυμίαμα και εισακούστηκε. Μ' αυτό τον τρόπο ή Εκκλησία μας βοήθα να συνειδητοποιήσουμε την ανάγκη προσεγγίσεως της ύψοποιού ταπεινώσεως, την οποία κάθε χριστιανός πρέπει να επιδιώκει μέσα στην περίοδο της αγίας Τεσσαρακοστής και κατ' επέκταση στη ζωή του. Ο ταπεινός άνθρωπος δεν κινδυνεύει να πέσει. «Ο υποκάτω πάντων ων, που πεσείται;» λέγουν οι Πατέρες. Δηλ. αυτός πού τοποθετεί και θεωρεί τον εαυτόν του κάτω - κάτω, χαμηλότερα απ' όλους, που θα πέσει; Και ο Μέγας Αντώνιος έλεγε: «Είδα όλες τις παγίδες του εχθρού να έχουν απλωθεί πάνω στη γη και είπα λυπημένος: Ποίος άραγε μπορεί να τις αποφύγει; Και άκουσα φωνή πού έλεγε: Η ταπεινοφροσύνη!» Την Τετάρτη και Παρασκευή αυτής της εβδομάδας τρώγεται και κρέας.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Η παραβολή του «Άσωτου Υιού» είναι γνωστή. Ομιλεί για ένα πλούσιο νέο ο όποιος άσωτα κατασπατάλησε την περιουσία του σε χώρα μακρινή και στο τέλος κατάντησε να βόσκει χοίρους. Τότε μετανόησε και επέστρεψε στον πατέρα του, πού τον δέχθηκε με άπειρη αγάπη και στοργή. Η παραβολή είναι ανεξάντλητη σε νοήματα, αφού, όπως λέγεται, ολόκληρο το έργο της Θείας Οικονομίας ευρίσκεται μέσα σ' αυτή. Το βαθύτερο νόημα της παραβολής είναι τετραπλό: α. Η απελπιστική κατάσταση στην οποία φθάνει ο αμαρτωλός. β. Η ανάγκη μετανοίας και τα σωτήρια αποτελέσματα της. γ. Το μέγεθος της θείας Ευσπλαχνίας στην οποία μπορούν να στηρίζονται και οι πλέον αμαρτωλοί, ώστε να μη φθάνουν ποτέ στην απελπισία. Κανένα αμάρτημα, όσο μεγάλο κι αν θεωρείται, δεν μπορεί να υπερνικήσει τη φιλόανθρωπη γνώμη του Θεού και δ. Η αποφυγή του αισθήματος της αυτάρκειας του δικαιωμένου, όπως θεωρούσε τον εαυτό του ο πρεσβύτερος υιός.

Εάν λοιπόν συναισθανθούμε την πραγματική πνευματική μας κατάσταση και με ειλικρίνεια ομολογήσουμε τα λάθη μας και την κατασπατάληση των ταλάντων πού μας χάρισε ο Θεός, θα καταλάβουμε ότι αυτή την Κυριακή Όλοι μας εορτάζουμε και όλοι, κατά κάποιον τρόπο, είμαστε άσωτοι υιοί, απομακρυνθέντες από τον «Οίκον του Ουρανού Πατρός μας». Τετάρτη καί Παρασκευή τηρείται κανονική νηστεία (αλάδωτα).

ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ

Το Σάββατο πριν από την Κυριακή της Απόκρεω, λέγε - «Σάββατο των Ψυχών» ή Ψυχοσάββατο. Είναι το πρώτο ο τα δύο Ψυχοσάββατα του έτους (το δεύτερο επιτελείται το Σάββατο πριν από την Κυριακή της Πεντηκοστής). Ο λόγος πού το καθιέρωσε ή Εκκλησία μας, παρ' ότι κάθε Σάββατο είναι αφιερωμένο στους κεκοιμημένους, είναι ό έξης: Επειδή πολλοί κατά καιρούς απέθαναν μικροί ή στην ξενιτιά ή στη θάλασσα ή στα όρη και τους κρημούς ή και μερικοί, λόγω πτώχειας, δεν αξιώθηκαν των διατεταγμένων μνημοσυνών, «οι θείοι Πατέρες φιλανθρωπώς κινούμενοι εθέσπισαν το μνημόσυνο αυτό υπέρ πάντων των άπ' αιώνος εύσεβώς τελευτησάντων Χριστιανών». Επειδή την Κυριακή της Απόκρεω ποιούμε ανάμνηση της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού και οι κεκοιμημένοι μας ακόμη δεν κρίθηκαν, τους μνημονεύουμε σήμερα και, επικαλούμενοι το άπειρο έλεος Του, παρακαλούμε τον Θεό με το μνημόσυνο πού κάνουμε, να τους αναπαύσει. Συγχρόνως δε, ενθυμούμενοι και εμείς το θάνατο, «διεγειρόμεθα προς μετάνοιαν...».

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

Η Κυριακή αυτή λέγεται έτσι, διότι από την επόμενη ήμερα (Δευτέρα) απέχουμε κρέατος. Δηλ. ή Κυριακή της Άπόκρεω είναι ή τελευταία ήμερα της κρεοφαγίας μέχρι Πάσχα και δεν επιτρέπεται ή κατάλυση κρέατος, εκτός αν πρόκειται για άρρωστους. Οι θείοι Πατέρες έταξαν αυτή την Κυριακή να γίνεται ανάμνηση της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού για να θυμόμαστε, όχι μόνο τη φιλανθρωπία Του (από την Κυριακή του Άσωτου), αλλά και τη δικαιοσύνη Του στην κρίση, πού θα γίνει μερικώς την ήμερα του θανάτου μας, και τελικώς - τελεσιδίκως στη Δευτέρα Παρουσία Του. Έτσι είναι δυνατόν να διεγειρόμαστε από τον ύπνο ή αμελείας προς εργασία των αρετών και καλλιέργεια - αύξηση των ταλάντων μας.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΩΝ ΟΣΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Μετά την προηγηθείσα (με τα προηγούμενα) παιδαγωγία, οι Θεοφόροι Πατέρες σαν άριστοι Στρατηγοί, πού προετοιμάζουν τα στρατεύματα τους για μάχη με τα λαμπρά Παραδείγματα των ηρώων, μας προβάλλουν ήδη προς μίμηση και

παρηγοριά όλους τους διαλάμπαντες οσίους και θεοφόρους Πατέρες και Μητέρες - Μοναχούς και Μοναχές πού αγίασαν με νηστεία - αγρυπνία - προσευχή και ταπείνωση. Όλοι αυτοί πού αποτελούν παραδείγματα αγώνος και μετανοίας μας παρακινούν και μας προτρέπουν στον πνευματικό αγώνα πού αρχίζει, προς απόκτηση των αρετών, απόρριψη των κακιών και τελική κατάκτηση «των έπηγγελμένων ημίν αγαθών» (εγκόσμιων και υπερκοσμίων). Κακώς επικράτησε να θεωρούνται το Σάββατο αυτό και το Α' Σάββατο των Νηστειών (του θαύματος του Αγίου Θεοδώρου) ως Ψυχοσάββατα.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ

Μετά τη διακοπή της κρεοφαγίας, αυτή την εβδομάδα (τρίτη του Τριωδίου), ΟΛΕΣ τις ημέρες της, τρώμε τυροκομικά, αυγά και ψάρια. Γι' αυτό ονομάστηκε «Τυροφάγου» ή «Τυρινής». Η Εκκλησία μας, χωρίς να θεωρεί μολυσμένη καμία τροφή, επιτρέπει τη βρώση γάλακτος και αυγών και όχι το πρόβατο ή το κοτόπουλο, πού τα παράγουν, ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΚΡΙΝΕΙ τις τροφές σε περισσότερο και ολιγότερο βοηθητικές στην εγκράτεια και κατά καιρούς άλλες επιτρέπει και άλλες απαγορεύει. Μαζί με τη νηστεία λοιπόν, πού αρχίζει μερικώς και σταδιακώς από την εβδομάδα αυτή, ή Εκκλησία φέρει ενώπιον μας και μας θυμίζει με τα τροπάρια αυτής της Κυριακής, την εξορία των Πρωτοπλάστων από τον Παράδεισο, πού έγινε λόγω της παρακοής τους (δεν ετήρησαν τη νηστεία, σχετικά με τον απαγορευμένο καρπό). Αντί του Παραδείσου και της αιωνιότητας, βρήκαν το θάνατο. Και εμείς καλούμεθα (με την υμνολογία της ημέρας) αυτό πού έχασε ο Αδάμ με την ακρασία (ανυπακοή, άμετανοησία, εγωισμό και γαστριμαργία), να το κερδίσουμε με την εγκράτεια (υπακοή, μετάνοια, ταπείνωση και νηστεία). Γι' αυτό ή Εκκλησία μας αυτή την Κυριακή μας τονίζει ότι: «Το στάδιον των αρετών ηνέωκται (άνοιξε) οι βουλόμενοι αθλήσαι (όσοι θέλουν ν' αγωνιστούν) εισέλθετε...», ώστε, όσοι είναι καλοπροαίρετοι, ν' αρχίσουν με όρεξη και χαρά τον αγώνα της Τεσσαρακοστής.

ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΗΣ «ΚΑΘΑΡΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ»

Την ήμερα αυτή ή Εκκλησία μας θυμάται και εορτάζει το δια των κολλύβων θαύμα του Αγίου Θεοδώρου του Τήρωνος, όταν ό αυτοκράτωρ Ιουλιανός ό Παραβάτης σκέφθηκε να μολύνει τους Χριστιανούς την «Καθαρά Εβδομάδα» προσφέροντας τους στην αγορά της Κων/πόλεως μόνο μη νηστήσιμα φαγητά και επί πλέον είδωλόθυτα. Τις προθέσεις αυτές του Ιουλιανού τις απεκάλυψε ό Άγιος Θεόδωρος στον Πατριάρχη Εύδόξιο, παρουσιασθείς στον ύπνο του. Και αυτός, προς αντιμετώπιση του προβλήματος, διέταξε εγκαίρως να κάνουν κόλλυβα με πολύ σιτάρι, ώστε μ' αυτά να τραφούν οι Χριστιανοί. Από παρεξήγηση αυτής της

εορτής, πολλοί Χριστιανοί θεωρούν το Σάββατο αυτό σαν Ψυχοσάββατο και πηγαίνουν στους Ναούς κόλλυβα για τους κεκοιμημένους τους. Η συνήθεια αυτή ωφελεί τους κοιμηθέντας, αλλά εμείς εξηγήσαμε ότι δύο είναι τα Ψυχοσάββατα (παραμονή Απόκριω και Πεντηκοστής). Επομένως μπορούμε να θυμόμαστε το θαύμα κάνοντας κόλλυβα προς δόξα του Θεού και του Μαρτυρά Του (κόλλυβα Άγιου) και με την ευκαιρία αυτή, να κάνουμε κόλλυβα και υπέρ των κεκοιμημένων μας.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Από τη Δευτέρα μετά την Κυριακή της Τυρινής αρχίζει ή Μεγ. Τεσσαρακοστή. Είναι περίοδος αυστηρής νηστείας, εκτενών ιερών ακολουθιών και γενικώς πνευματικής περισυλλογής και μετάνοιας. Στην Α' Οικουμενική Σύνοδο οι Άγιοι Πατέρες έθέσπισαν την 40ήμερη αυτή νηστεία, κατά μίμηση της 40ήμερης νηστείας του Κυρίου, ώστε προετοιμασμένοι με προσευχές και ελεημοσύνες, με νηστείες και αγρυπνίες, με δάκρυα και εξομολόγηση και καθαρή συνείδηση, να εορτάσουμε τις άγιες ημέρες των Παθών και της Αναστάσεως του Κυρίου μας. Νηστεύουμε για τα ιδικά μας αμαρτήματα, λέει ο Άγιος Χρυσόστομος καί όχι για το Πάσχα ή τη Σταύρωση του Κυρίου μας. Λέγεται ή Τεσσαρακοστή αυτή «Μεγάλη», γιατί: α. Είναι μεγάλα τα γεγονότα στα όποια οδηγούμαστε (Πάθη - Ανάσταση). β. Η νηστεία την περίοδο αυτή είναι αυστηρή και διαφέρει από τη νηστεία της Τεσσαρακοστής των Χριστουγέννων. Δηλ. είναι αλάδωτη, δεν τρώμε λάδι, πλην Σαββάτου και Κυριακής. Όλες τις άλλες ημέρες τρώμε ξηροφαγία ή αλάδωτα φαγητά. Εννοείται ότι αυτή τη νηστεία την εφαρμόζουν οι υγιείς. Όσοι έχουν προβλήματα υγείας, παίρνουν ευλογία από τον Έξομολόγο, τον Πνευματικό τους και ρυθμίζουν το ζήτημα. Η νηστεία είναι παθοκτόνος και όχι σωματοκτόνος. Η πρώτη ημέρα της Μεγ. Τεσσαρακοστής λέγεται «Καθαρά Δευτέρα», καθώς και όλη ή πρώτη εβδομάδα «Καθαρά Έβδομάς», επειδή οι πιστοί «καθαίρονται δια της νηστείας».

Επιμέλεια: π. Παναγιώτης Θεοδώρου, Θεολόγος.

Πηγή: churchofcyprus.org.cy